

Oost-Vlaams netwerk klimaatgemeenten 23 april 2026
Aan de slag met collectieve warmte in jouw gemeente

Inspiratiesessie 6: Van restwarmte tot warmtenet: Dendermonde zet koers richting fossielvrije warmte.

Spreker: Ben Segers, programmaregisseur klimaat en energie, stad Dendermonde

Verslaggever: Hanne Vandeursen, Provincie Oost-Vlaanderen

Verlag

Bijkomende toelichting bij de presentatie:

Dendermonde ligt aan de Dender en de Schelde. Het is dichtbebouwd, maar heeft tegelijk ook open plekken en industriezones.

We blijven sterk afhankelijk van externe energiebronnen, wat ons soms duur komt te staan, onder meer door geopolitieke ontwikkelingen.

Vraag van papierfabriek VPK:

Papierfabriek VPK stelde de vraag naar ondersteuning rond decarbonisatie en duurzame verwarming en verbruik. De fabriek werkt momenteel nog met steenkool en steenkoolgas en wil tegen 2035 energieneutraal zijn.

Daarnaast namen de bestaande kolenketel en gasturbine veel ruimte in op de site. Vervanging zou niet alleen verduurzaming bekekenen, maar ook zorgen voor een betere herindeling van de site en extra ruimte voor stockage.

Project **'Warm Dendermonde'** waarin gewerkt wordt rond drie grote thema's.

1. Uitfasering van de steenkoolsite
2. Warmteplan
3. Provinciaal RUP

VPK heeft geen ideale ligging, er is meer dan 2 km (aanvoer)buis nodig om naar centrum te geraken. Er werd een haalbaarheidsstudie uitgevoerd door ANTEA.

Daarnaast liep een studie naar verduurzaming van de kolenketel. Er is heel wat restafval die ze niet kunnen verwerken (door bv. plastics in papierafval).

Mogelijke pistes:

- Houtpellets als brandstof?
- Restwarmterecuperatie uit energiecentrale
- Plan: een biomassacentrale buiten de site van VPK.

Belangrijke voorwaarden: VPK moest zelf het overdrachtsstation regelen. Er zou een loskade aan de Schelde moeten worden aangelegd.

Er was ongeveer 3,5 hectare nodig om een nieuwe centrale te zetten in de buurt van VPK. Daarom werd gezocht naar mogelijke locaties en werd per locatie de financiële haalbaarheid bekeken.

Plotwending: Uiteindelijk besliste VPK om de nieuwe installatie toch op eigen terrein te bouwen. Daardoor viel VPK weg als partner binnen de plannen van Dendermonde.

Het warmteplan van Dendermonde toont veel potentieel en vormt een sterke basis om:

- kennis te delen
- stakeholders te overtuigen

Binnen een haalbaarheidsstudie wordt onderzocht waar de kansen zitten, de warmtebronnen zich bevinden en of hieruit een concrete case kan worden ontwikkeld. Deadline: 2032.

Resultaten van de studie:

- er werden clusters geïdentificeerd die op zichzelf als warmtenet kunnen functioneren.
- Er werd bekeken welke partners het meeste potentieel bieden, zoals woonzorgcentra, scholen, justitiehuis.
- Momenteel bevindt zich men in de technisch fase waarbij partners en haalbaarheid verder worden doorgerekend.

Belangrijke lessen en aandachtspunten

- Probeer het bestuur goed te informeren, voeling te geven en mee te nemen in het verhaal.
- Zorg dat je adaptatie en mitigatieprojecten kan verankeren in veel meer dan enkel klimaat, om de legislatuur (6 jaar) te overbruggen. Zorg voor mensen rondom jou die de energietransitie mee uitdragen.
- Probeer op meerdere paarden te wedden. Dendermonde had enkel VPK voor ogen in de plannen, ze hadden achteraf gezien beter meerdere pistes bekeken om nu al verder te staan.
- Timing binnen het MJP is cruciaal om projecten van de grond te krijgen en de plannen van de stad eraan te koppelen. Nu hebben we goed zicht op de investeringen van de komende 6 jaar.
- De provincie biedt financiële steun, maar biedt ook inhoudelijke ondersteuning en expertise en is daarnaast ook een steun om politieke beslissingen te verwezenlijken.

Vraag & antwoord

Voor de aanvoer van houtpellets: werd contact opgenomen met Infrabel?

Jawel, het spoor kruist het water en zou moeten opgehoogd worden. Daarvoor waren er geen investeringen voorzien. Het belangrijkste knelpunt was timing.

Is het niet risicovol om het warmtenet volledig op één bedrijf te enten?

Klopt, binnen het RUP waren er wel een aantal zaken ingebouwd, maar volledige controle heb je nooit. VPK moest zelf heel wat investeringen doen, waardoor verwacht werd dat ze niet snel

zouden vertrekken. De centrale was daarnaast ook als een op zichzelfstaand systeem ontworpen.